

Vergaderjaar 1987–1988

20 698

Overeenkomst met Frankrijk inzake de coproductie van films, met bijlage; Rotterdam, 3 februari 1988

Nr. 1 Herdruk³

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 12 september 1988. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 12 oktober 1988.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 7 september 1988

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet¹, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 3 februari 1988 te Rotterdam tot stand gekomen Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Franse Republiek inzake de coproductie van films, met bijlage (Trb. 1988, 54).²

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

¹ Art. 91, (1), add. art. XXI, (1) (a) G.W. en art. 61, (3), G.W. 1972

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek

³ Herdruk wegens verbeteringen in de tekst in de marge

TOELICHTENDE NOTA

Algemeen

Coproduktieverdragen op het gebied van de film zijn een gangbaar instrument om de samenwerking tussen twee landen op het gebied van de filmcoproductie te bevorderen en de ontwikkeling van de filmindustrie in de beide landen te stimuleren.

Een dergelijk verdrag stelt de criteria vast voor coproductieprojecten, die in elk van de twee landen willen worden erkend als een nationale productie. Als zodanig komen deze coproducties dan in aanmerking voor de beschikbare overheidssteun in de respectievelijke landen. Op deze wijze wordt een samenwerkingsvorm gestimuleerd die het financiële draagvlak van een filmproductie kan versterken en het verspreidingsgebied van een film bij voorbaat kan vergroten. De belangrijke Europese filmlanden erkennen het belang van een dergelijk instrument als onderdeel van de overheidsbevordering van de nationale filmindustrie. In de loop der jaren is door deze landen een groot aantal van dergelijke verdragen gesloten.

Het enige vergelijkbare verdrag dat Nederland tot op heden op dit gebied heeft gesloten is de bij brieven van 12 november 1968 en 26 maart 1969 tot stand gekomen Overeenkomst tot vaststelling van een addendum bij het op 16 mei 1946 met België gesloten Verdrag betreffende de culturele en intellectuele betrekkingen. (De tekst van de brieven is bekendgemaakt in rubriek J van Trb. 1969, 103. Zie ook laatstelijk Trb. 1970, 7).

Voor het feit dat de ontwikkeling van bilaterale filmcoproductieverdragen tot dusver nagenoeg geheel aan Nederland is voorbijgegaan kan een aantal verklaringen worden gegeven. In de eerste plaats bestond er tot in de jaren tachtig bij producenten geen grote behoefte aan internationale samenwerking en het realiseren van coproducties. Voorts gaf de financiële situatie in Nederland geen aanleiding tot het sluiten van dergelijke verdragen. De voorwaarden, waaronder de Nederlandse overheid middelen ter beschikking stelt voor de stimulering van de nationale filmproductie, verzetten zich namelijk niet tegen het ondersteunen van coproducties met producenten uit landen waarmee niet een coproductieverdrag is gesloten. Hiermee wijkt Nederland af van de situatie in veel andere landen.

De laatste jaren doet zich evenwel een aantal ontwikkelingen voor die tot een heroverweging van de Nederlandse houding in dezen aanleiding geven. Allereerst is de Nederlandse speelfilmindustrie, met gemiddeld ongeveer 15 films per jaar, uitgegroeid tot een volwassen industrie van bescheiden omvang. In deze ontwikkeling neemt de behoefte aan internationale samenwerking bij het realiseren van filmproducties toe. Er komen dan ook steeds meer verzoeken van Nederlandse filmproducenten om bilaterale filmcoproductieverdragen te gaan sluiten.

De groeiende behoefte aan internationale samenwerking vindt verder zijn oorzaak in het teruglopende bioscoopbezoek in Nederland, waardoor de financieringsbasis van filmproducties sterk onder druk is gezet.

Ten slotte geeft het algemene beeld in Europa te zien dat het voor nationale filmproducties steeds moeilijker wordt om buiten het land van herkomst gedistribueerd te worden. Zo geven de Nederlandse statistieken aan dat tegenover een toenemend aandeel van de Amerikaanse film het aandeel van belangrijke Europese filmlanden als Frankrijk en Italië in de Nederlandse bioscooprecettes sterk is afgenomen. Voor Nederlandse producties is het altijd al moeilijk geweest om een buitenlandse distributie te verwerven.

Toen de Franse overheid in 1985 het door haar 10 jaar eerder gedane voorstel om een coproductieverdrag te sluiten herhaalde, werd op grond

Het Advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

van bovengenoemde overwegingen dit keer de tijd wel rijp geacht om aan dit verzoek gevolg te geven.

Door het sluiten van een dergelijk verdrag sluit Nederland zich aan bij een internationaal, langzamerhand alom, gevolgde praktijk van samenwerking. De Raad voor de Kunst en de twee fondsen ter stimulering van de nationale filmproductie, de Stichting Fonds voor de Nederlandse film en de Stichting Productiefonds voor Nederlandse films, onderschrijven dit standpunt.

Dat Frankrijk als eerste in aanmerking komt voor een dergelijk verdrag vloeit behalve uit het feit dat dit land zich als eerste officieel tot Nederland met het verzoek tot samenwerking heeft gericht, ook voort uit de overweging dat het een belangrijk filmland is en een land dat bovenal zeer veel waarde toekent aan coproducties. Zo heeft Frankrijk met meer dan 30 landen, waaronder vrijwel alle EG-lidstaten, verdragen op dit gebied gesloten.

Het onderhavige verdrag zal voor de Nederlandse film toenemende kansen creëren in het Franse taalgebied. Daarnaast brengt het echter met zich mee dat de twee eerder vermelde filmfondsen, die hun eigen verantwoordelijkheid kennen ten aanzien van de subsidiëring van individuele filmproducties, zich ook open moeten stellen voor coproducties met een Nederlands minderheidsaandeel. Op de lange termijn zal er daarbij gestreefd moeten worden naar een evenwicht tussen de financiële bijdragen door de beide landen.

Uiteraard zal het behoud van de Nederlandse culturele identiteit en de rol van de Nederlandse taal bij coproducties niet uit het oog mogen worden verloren. Met het oog daarop en gezien de nog geringe ervaring in Nederland met coproducties neemt eerste ondergetekende zich voor om, in overleg met de betrokken partijen in Nederland, de ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet te volgen en binnen drie jaar na de inwerking-treding van het verdrag te komen tot een evaluatie van de resultaten van de samenwerking tussen Frankrijk en Nederland op het gebied van de filmproducties.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Algemeen

De verdragstekst sluit in grote lijnen aan bij die van soortgelijke verdragen die Frankrijk reeds met andere landen gesloten heeft. De inhoud van de meeste artikelen en de gebruikte formuleringen zijn in vrijwel alle verdragen van dit type terug te vinden.

De artikelen

Artikel 1

Een voor Nederland belangrijk element uit dit artikel is de aanwijzing van de twee filmfondsen als competente organisaties die elk zelfstandig, naar de omvang en het karakter van een project, coproducties kunnen toetsen aan het verdrag.

In principe staat de mogelijkheid open voor een Nederlandse producent, die niet in aanmerking kan of wil komen voor een bijdrage van één van de twee filmfondsen voor een coproductieproject, het project bij één van de twee fondsen te laten toetsen aan het verdrag. Met het oog op deze mogelijkheid en met het oog op de evaluatie van de resultaten van het verdrag zullen de twee filmfondsen een gemengde commissie in het leven roepen.

Artikel 3

Dit artikel volgt de, ook in Nederland gebruikelijke, praktijk waarbij beslissingen over projecten worden genomen op basis van een geschreven scenario of uitgewerkt filmplan en niet op basis van enig gefilmd materiaal.

Artikel 4

De vermelding in de derde alinea, dat de regisseurs, technici en acteurs ook de nationaliteit of status van ingezetene van een ander EEG-land mogen bezitten, is opgenomen teneinde strijdigheid met het EEG-verdrag, in het bijzonder met de bepalingen inzake het vrije verkeer van personen en diensten, te vermijden.

Artikel 7

De formulering van dit artikel laat producenten een grote vrijheid ten aanzien van de contractueel vast te stellen verdeling van exploitatie-inkomsten. Het geeft ook de ruimte aan de subsidiërende instanties in de beide landen om specifieke voorwaarden te hanteren ten aanzien van de restitutie door producenten van (achtergestelde) leningen.

Artikel 11

Hoewel het verdrag zich primair richt op de realisering van speelfilms in coproductie, worden ook coproducties op het terrein van de korte film, de animatiefilm en de documentaire in aanmerking genomen.

Het verdrag zal, voor wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
L. C. Brinkman

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
P. R. H. M. van der Linden